

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2020 r.

Poz. 684

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 26 marca 2020 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących
cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych**

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696),
- 2) ustawą z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 25 marca 2020 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 14–16 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824), które stanowią:

„Art. 14. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.^{a)}) w art. 21 w ust. 1 po pkt 25a dodaje się pkt 25b w brzmieniu:

„25b) świadczenia pieniężne wypłacane osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824).”.

^{a)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298, Nr 164, poz. 1365 i 1366, Nr 169, poz. 1418 i 1420, Nr 177, poz. 1468, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 107, poz. 723, Nr 136, poz. 970, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353 i 1354, Nr 217, poz. 1588 i Nr 226, poz. 1657.

Art. 15. W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440, z późn. zm.^{b)}) w art. 2 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione cywilne niewidome ofiary działań wojennych uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.^{c)}) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) cywilna niewidoma ofiara działań wojennych – osobę, o której mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824);”;

2) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobom:

- 1) które są inwalidami wojskowymi,
- 2) które doznały uszczerbku na zdrowiu w okolicznościach określonych w art. 7 i 8 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin i nie zostały zaliczone do żadnej z grup inwalidów,
- 3) wymienionym w art. 42 i 59 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- 4) które są cywilnymi niewidomymi ofiarami działań wojennych

– przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazami leków podstawowych i uzupełniających.”;

3) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inwalidom wojennym i wojskowym, cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych oraz osobom represjonowanym przysługuje prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego albo felczera ubezpieczenia zdrowotnego lub lekarza albo felczera niebędącego lekarzem albo felczerem ubezpieczenia zdrowotnego, jeżeli posiada uprawnienia do wykonywania zawodu oraz zawarł z oddziałem wojewódzkim Funduszu umowę upoważniającą go do wystawiania takich recept, do wysokości limitu ceny określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 4.”;

4) w art. 57 w ust. 2 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych;”;

5) w art. 66 w ust. 1 po pkt 31 dodaje się pkt 31a w brzmieniu:

„31a) cywilne niewidome ofiary działań wojennych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;”;

6) w art. 73 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31a, powstaje z dniem złożenia w organie rentowym, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oświadczenia o braku innego tytułu do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, a wygasa z dniem ustania tego warunku;”;

7) w art. 75 po ust. 14 dodaje się ust. 14a w brzmieniu:

„14a. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31a, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, określona w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w której zostało złożone oświadczenie, o którym mowa w art. 73 pkt 14a.”;

^{b)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, Nr 149, poz. 1452 i Nr 203, poz. 1966, z 2005 r. Nr 90, poz. 756 i Nr 180, poz. 1497 oraz z 2006 r. Nr 141, poz. 1011.

^{c)} Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1411 i Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410 i Nr 227, poz. 1658.

- 8) w art. 81 w ust. 8 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
„9a) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31a, jest kwota odpowiadająca wysokości renty socjalnej;”;
- 9) w art. 86 w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31a i 32, opłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych;”;
- 10) w art. 87 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadku rozliczania składek na ubezpieczenie zdrowotne od emerytur, rent, zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych oraz świadczeń pieniężnych dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określona w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych:
 - 1) nie przekazuje imiennych raportów miesięcznych;
 - 2) wykazuje składki w odrębnej deklaracji rozliczeniowej.”;
- 11) w art. 94 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Od nienależnie pobranej emerytury, renty, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub świadczenia pieniężnego dla cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych składka na ubezpieczenie zdrowotne nie podlega zwrotowi.”;
- 2) odnośnika nr 1 oraz art. 86 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696), które stanowią:
„¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 89/105/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. dotyczącej przejrzystości środków regulujących ustalanie cen na produkty lecznicze przeznaczone do użytku przez człowieka oraz włączenia ich w zakres krajowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych (Dz. Urz. WE L 40 z 11.02.1989, str. 8; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 345).”
„Art. 86. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., z wyjątkiem:
 - 1) art. 11, art. 17–23, art. 41 ust. 1–5 i 8, art. 48 ust. 1–6, art. 63 pkt 26, art. 67, art. 68 ust. 2 i 3, art. 71, art. 74, art. 79 i art. 80, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
 - 2) art. 63 pkt 13, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2012 r.”;
- 3) art. 13, art. 15, art. 16, art. 18 i art. 21 ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752), które stanowią:
„Art. 13. 1. Właściwe organy emerytalne lub rentowe w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy przekazują Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wykaz osób pobierających w dniu ogłoszenia niniejszej ustawy świadczenia pieniężne na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 11, zawierający informacje określone w art. 24b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, a także informacje o pobieraniu renty inwalidy wojaskowego.
 2. Właściwe organy emerytalne lub rentowe przekazują niezwłocznie Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku ustalenia po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prawa do świadczenia pieniężnego na podstawie ustaw zmienianych w art. 4 i art. 11.
 3. Właściwe organy emerytalne lub rentowe wydają z urzędu:
 - 1) decyzje o przyznaniu dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 2;
 - 2) decyzje o przyznaniu dodatku kompensacyjnego oraz o ustaleniu świadczenia pieniężnego w wysokości wynikającej z niniejszej ustawy osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 4;
 - 3) decyzje o przyznaniu ryczałtu energetycznego osobom pobierającym świadczenie pieniężne określone w ustawie zmienianej w art. 11.”
- „Art. 15. 1. Osobom, którym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organy rentowe wydały legitymacje osoby represjonowanej, są wydawane, na wniosek tych osób, książki inwalidy wojennego.
 2. Warunkiem wydania przez organ rentowy książki inwalidy wojennego jest przedłożenie przez osobę, o której mowa w ust. 1, zaświadczenia wydanego przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, potwierdzającego, że pobyt w niewoli, więzieniu, obozie koncentracyjnym lub obozie dla internowanych był skutkiem prowadzenia przez tę osobę działalności kombatanckiej lub równorzędnej z działalnością kombatancką, o której mowa w ustawie zmienianej w art. 1.

Art. 16. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pobierają jednocześnie dodatek kombatancki albo świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, a także świadczenie pieniężne na podstawie ustawy zmienianej w art. 12, zachowują prawo do świadczenia pieniężnego, dodatku kombatanckiego albo świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego.”

„Art. 18. 1. Właściwe organy emerytalne i rentowe z urzędu przyznają i wypłacają świadczenia, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 2, art. 4 i art. 11 od dnia 1 października 2019 r., z wyrównaniem od pierwszego dnia miesiąca, w którym niniejsza ustawa wchodzi w życie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 4.”

„Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 10 i art. 6, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. (poz. 684)

USTAWA

z dnia 16 listopada 2006 r.

o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych

Art. 1. 1. Ustawa określa świadczenie pieniężne i uprawnienia przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych, zwanym dalej „osobami uprawnionymi”, a także zasady ustalania i realizacji tego świadczenia i uprawnień.

2. Osobami uprawnionymi w rozumieniu ustawy są obywatele polscy, posiadający stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, którzy, nie wchodząc w skład formacji wojskowych, zmilitaryzowanych służb państwowych lub formacji zbrojnych ruchu oporu, doznali naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą niezdolność do pracy, poprzez utratę wzroku w wyniku:

- 1) działań wojennych w okresie wojny 1939–1945;
- 2) eksplozji niewypałów lub niewybuchów pozostałych po wojnie 1939–1945, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. 1. Osobie uprawnionej przysługuje świadczenie pieniężne określone w ustawie, zwane dalej „świadczeniem”.

2. Świadczenie przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć oświadczenie wnioskodawcy o korzystaniu ze zwolnienia uzyskiwanych dochodów z tytułu emerytury lub renty od podatku dochodowego, na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 100 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.¹⁾), wraz ze wskazaniem organu rentowego lub emerytalnego, będącego płatnikiem emerytury lub renty.

4. W przypadku niekorzystania ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 3, do wniosku należy dołączyć:

- 1) orzeczenie o uznaniu wnioskodawcy za inwalidę I lub II grupy w związku z utratą wzroku lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy w związku z utratą wzroku;
- 2) zaświadczenie o utracie przez wnioskodawcę wzroku z powodu urazu, wystawione przez lekarza okulistę;
- 3) dowody poświadczające okoliczności i skutki wypadku, który spowodował utratę wzroku, w tym dokumentację medyczną.

5. W przypadku braku dokumentu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, o niezdolności do pracy, dacie jej powstania oraz związku tej niezdolności ze stanem narządu wzroku orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

6. Organ rentowy lub emerytalny, będący płatnikiem emerytury lub renty osoby, o której mowa w ust. 3, jest zobowiązany do przekazania, na żądanie jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, kopii dokumentów, określonych w art. 21 ust. 1 pkt 100 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, złożonych przez tę osobę.

Art. 3. 1. Prawo do świadczenia ustalają organy rentowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 i 252), w drodze decyzji.

2. Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze przewidziane w odrębnych przepisach dla decyzji w sprawach emerytur i rent.

Art. 4. 1. Prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych przez ustawę do uzyskania tego prawa.

2. Prawa do świadczenia nie nabywa, a nabyte traci osoba, jeżeli:

- 1) okoliczności uzasadniające powstanie prawa do świadczenia lub jego zwiększenia zostały wywołane przez tę osobę przestępstwem umyślnym;
- 2) wyłączną przyczyną okoliczności uzasadniających powstanie prawa do świadczenia lub jego zwiększenia było udowodnione umyślne lub rażąco niedbałe działanie tej osoby.

3. Prawo do świadczenia wygasa:

- 1) gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania świadczenia;
- 2) ze śmiercią osoby uprawnionej.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1358, 1394, 1495, 1622, 1649, 1655, 1726, 1751, 1798, 1818, 1834, 1835, 1978, 2020, 2166, 2200 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 179, 183, 284 i 288.

Art. 5. 1. Świadczenie dla osób uprawnionych przysługuje w kwocie renty socjalnej, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, 1622, 1818 i 2473).

2. Do świadczenia, o którym mowa w ust. 1, osobie uprawnionej przysługuje dodatek pielęgnacyjny na zasadach określonych w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że dodatek pielęgnacyjny z tytułu orzeczenia niezdolności do samodzielnej egzystencji przysługuje w wysokości zwiększonej o 50%.

3. W razie zbiegu prawa do dodatku pielęgnacyjnego określonego ustawą z prawem do dodatku pielęgnacyjnego ustalonym na podstawie odrębnych przepisów przysługuje tylko jeden dodatek.

Art. 6. 1. Świadczenie i uprawnienia, o których mowa w ustawie, przysługują w czasie pobytu osoby uprawnionej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli osoba uprawniona pobiera emeryturę lub rentę, w tym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej, wypłacaną kwotę świadczenia, o którym mowa w art. 5, zmniejsza się o 50% miesięcznie, chyba że wypłata emerytury lub renty z innego tytułu została zawieszona. Przepis niniejszy nie narusza przepisów o zbiegu uprawnień emerytalnych oraz rentowych z innych tytułów.

Art. 7. 1. Świadczenie wypłacane jest miesięcznie.

2. Jeżeli osoba uprawniona pobiera emeryturę bądź rentę, świadczenie wypłacane jest wraz z emeryturą lub rentą.

3. Jeżeli osoba uprawniona nie pobiera emerytury lub renty, świadczenie wypłaca organ rentowy, który wydał decyzję o jego przyznaniu. Przepisy dotyczące wypłaty emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stosuje się odpowiednio.

Art. 7a.²⁾ 1. Osobie uprawnionej, której ustalono prawo do świadczenia, przysługuje ryczałt energetyczny, o którym mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517).

2. W razie zbiegu prawa do ryczałtu energetycznego z różnych tytułów osobie uprawnionej przysługuje jeden ryczałt energetyczny.

3. Ryczałt energetyczny jest wypłacany osobie uprawnionej wraz ze świadczeniem.

Art. 8. Osobie uprawnionej jednocześnie do świadczenia pieniężnego określonego ustawą i do:

- 1) dodatku kombatanckiego lub świadczenia przysługującego w wysokości tego dodatku, określonych w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 2) dodatku określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- 3) dodatku za tajne nauczanie, przysługującego na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) świadczenia pieniężnego określonego w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- 5) świadczenia pieniężnego określonego w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

– przysługuje tylko jedno z tych świadczeń lub jeden z tych dodatków – wyższy lub wybrany przez zainteresowanego.

Art. 9. W razie śmierci osoby uprawnionej przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10. 1. Osobie uprawnionej przysługuje:

- 1) prawo do ulgi 100% przy przejazdach publicznymi środkami komunikacji miejskiej, bez względu na miejsce zamieszkania;
- 2) pierwszeństwo w umieszczeniu, na jej wniosek, w domu pomocy społecznej.

²⁾ Dodany przez art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 752), która weszła w życie z dniem 10 maja 2019 r.

2. Osobie uprawnionej przysługuje także:

- 1)³⁾ prawo do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, na podstawie art. 39 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 357), art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.⁴⁾);
- 2) prawo do ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez wymaganego skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, na podstawie art. 57 ust. 2 pkt 10a ustawy, o której mowa w pkt 1;
- 3) prawo do skierowania na pobyt w sanatorium co najmniej raz na trzy lata, na zasadach o których mowa w art. 33 ustawy, o której mowa w pkt 1;
- 4) prawo do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, na podstawie art. 2 ust. 7 oraz art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295);
- 5) prawo do zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1801 oraz z 2020 r. poz. 383).

3. Przewodnikowi towarzyszącemu osobie uprawnionej przysługują uprawnienia określone w:

- 1) ust. 1 pkt 1;
- 2) art. 2 ust. 3 ustawy, o której mowa w ust. 2 pkt 4.

Art. 10a.⁵⁾ 1. Osobom uprawnionym do świadczenia, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna – jednorazowa lub okresowa.

2. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana w szczególności na:

- 1) częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego lub wyrobów medycznych;
- 2) dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności.

3. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana w szczególności na:

- 1) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne;
- 2) opłacenie pomocy pielęgnacyjnej niezbędnej z uwagi na wiek oraz stan zdrowia.

4. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej „najniższą emeryturą”;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;
- 3) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury, w przypadku gdy wnioskodawca:
 - a) pobiera rentę inwalidy wojennego lub wojskowego,
 - b) jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i do samodzielnej egzystencji.

5. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;
- 2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 100% najniższej emerytury.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 66 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. poz. 696), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905, 2020 i 2473.

⁵⁾ Dodany przez art. 11 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

6. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana do wysokości 150% najniższej emerytury, przy czym pomoc przeznaczona na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych lub dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności jest przyznawana do wysokości 300% najniższej emerytury.

7. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie.

8. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana na okres do 6 miesięcy i nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

9. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

10. Pomoc pieniężna jest przyznawana na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

11. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej zawiera imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego lub nazwę spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który ma zostać wypłacona pomoc pieniężna, dochód netto wnioskodawcy, a także imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe.

12. Do wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej należy dołączyć odpowiednio kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej wnioskodawcy lub osób prowadzących wspólnie gospodarstwo domowe z wnioskodawcą:

- 1) orzeczenia o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
- 2) dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu netto, w szczególności aktualnej decyzji o waloryzacji renty lub emerytury lub zaświadczenia pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;
- 3) nakazu płatniczego podatku rolnego oraz zaświadczenia z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
- 4) zaświadczenia o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
- 5) decyzji o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

13. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 4–7 i ust. 9.

Art. 10b.⁵⁾ 1. Do spraw związanych z przyznawaniem pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10, 14 i 16, art. 8 ust. 3–13, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 100, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 1, 3a i 5, art. 107 ust. 5b–5d i art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690, 1818 i 2473) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz pomocy pieniężnej.

Art. 11. 1. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ustawie, jest legitymacja cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych, wystawiona przez organ rentowy.

2. Osoba uprawniona jest obowiązana do okazywania legitymacji na żądanie instytucji albo osoby realizującej przyśługujące uprawnienie lub kontrolującej prawo do korzystania z uprawnień.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych, tryb jej wydawania, wymiany i anulowania, kierując się koniecznością zapewnienia sprawności postępowania przy wydawaniu tych legitymacji.

Art. 12.⁶⁾ Świadczenia, ryczałt energetyczny, pomoc pieniężna, dodatki pielęgnacyjne i zasiłki pogrzebowe, o których mowa w niniejszej ustawie, koszty ich wypłat, koszty postępowania w sprawie wniosków o przyznanie świadczenia lub pomocy pieniężnej oraz koszty wydawania legitymacji, o których mowa w art. 11, finansowane są z budżetu państwa.

Art. 13. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 14–16. (pominięte)⁷⁾

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 11 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁷⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.